

Second International Congress Geography and Sustainable Development
بررسی و ارزیابی جایگاه نظام شهری و حاکمیت نخست شهری استان
سیستان و بلوچستان با تأکید بر نقش منطقه آزاد چابهار

سجاد بازدار 1

1 دانشجوی دکترای، جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد

چکیده

نظام شهری عبارت است از مجموعه ای از شهرک ها و شهرهای وابسته به یکدیگر که ساختار نظام سکونتگاه های شهری را در یک منطقه یا کشور به وجود می آورند. یکی از مهم ترین مباحث در نظام شهری، چگونگی توزیع فضایی جمعیت است. همچنین طبقه بنده شهرها در نظام شهری بر حسب اهمیت سلسله مراتب نام دارد. که پژوهش حاضر با روش توصیفی-تحلیلی و ماهیت توسعه ای - کاربردی به بررسی موضوع در استان پرداخته است. جهت بررسی موضوع تحقیق از روش های اماری شاخص نخست شهری (Primacy Index Urban) Four City (Entropy Index)، شاخص گینزبرگ یا چهار شهر (Rank – Size Rule) و نرم افزاهای Excel و SPSS استفاده گردیده است. که نتایج تحقیق نشان داده است در خصوص شبکه شهری استان سیستان و بلوچستان یک نوع عدم تعادل وجود دارد به عبارتی بزرگ سری و نخست شهری در استان حاکم بوده است؛ همچنین شاخص چهار شهر که مبنای عددی آن 0.923 می باشد که هر چه بیشتر نشان دهنده تسلط نخست شهری می باشد. با بررسی های صورت گرفته بیشترین میزان نخست شهری بر اساس شاخص گینزبرگ، در محدوده مورد مطالعه (2.46) می باشد. و همچنین میانگین شاخص نخست شهری بر اساس شاخص گینزبرگ در سال های 1375-1385 برابر (2.3) می باشد.

کلمات کلیدی: نظام شهری، نخست شهری، چابهار، سیستان و بلوچستان.